

ترکیه

مؤلف: محمد اهدی

ارتش جمهوری اسلامی ایران

مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

تهران - زمستان ۱۳۹۲

سرشناسه	:	امدی، محمد، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	:	ترکیه/مؤلف محمد امدی.
مشخصات نشر	:	تهران: مرکز آموزشی و پژوهشی شهید صیاد شیرازی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۵۵۵ص.
شابک	:	978-600-6869-24-7
وضعیت فهرست‌نویسی	:	هیپا
موضوع	:	ترکیه
شناسه افزوده	:	مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی
زده بندی کنگره	:	۷۴۷DR/الف ۳۴۴ ۱۳۹۳
زده بندی دیویی	:	۹۵۶/۱
شماره ثبت‌شناسی ملی	:	۳۳۳۱۳۳۳۴

((ضمیمه این پوزش از مخاطبین محترم، آمار مسلمانان کشور ترکیه در پشت جلد قسمت " برگرفته از متن " به اشتباه ۸/۹۹ درصد ذکر شده که ۹۹/۸ درصد صحیح است.))

نام کتاب: ترکیه

مؤلف: محمد امدی

ناظر ویراستار: سید ابراهیم آخوندی

ویراستار: میثم روحانی

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۲

طراح جلد: علی رویان

امور چاپ و صحافی: آرمان کیانی

تایپ و صفحه‌آرایی: خشایار کربلای هادی

ناشر: انتشارات مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

نشانی: تهران - لویزان - بزرگراه ارتش - روبروی سازمان جنگل‌ها و مراتع - مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد

صیاد شیرازی. صندوق پستی: ۳۶۹۴ - ۱۶۷۶۵ - تلفن مرکز عرضه محصولات فرهنگی: ۲۲۴۵۰۶۹۷

/حق چاپ برای مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی محفوظ می‌باشد./

الف	پیشگفتار
-----	----------

فصل اول: ساختار جغرافیایی

۱	موقعیت
۲	جذب
۷	مرز
۱۰	آب و هوا
۱۱	عوارض طبیعی
۱۵	سدها، دریاها، بندرها
۲۱	نقاط حساس و استراتژی

فصل دوم: ساختار سیاسی و سیاست‌ها

۲۵	تاریخچه
۲۸	ساختار حکومتی
۵۰	سیاست‌ها
۱۴۱	روند سیاسی

فصل سوم: ساختار فرهنگی و اجتماعی

۱۴۷	کلیات
۱۴۸	جمعیت
۱۵۷	قومیت‌ها و مسائل قومی
۱۶۲	ادیان و مذاهب
۱۷۰	راهبرد فرهنگی ترکیه
۱۷۵	رسانه‌های صوتی و تصویری
۱۸۲	ویژگی‌های ملی و روحیه مردم
۱۸۳	بهداشت و درمان
۱۸۴	آموزش و پرورش

۱۹۰	پژوهش و توسعه
۱۹۴	نهادهای فرهنگی
۱۹۵	روند اجتماعی فرهنگی

فصل چهارم: ساختار اقتصادی

۱۹۷	کلیات
۲۰۱	رودخانه و ابعاد آن
۲۱۲	شاخص‌های اقتصادی ترکیه
۲۱۶	وضعیت استان
۲۱۸	سطح رفاه
۲۱۹	صنایع
۲۲۷	معادن
۲۳۱	کشاورزی، دامداری، صید آبزیان و گل‌داری
۲۳۶	تجارت خارجی
۲۵۶	راه‌ها
۲۶۱	حمل و نقل
۲۶۴	بندرها
۲۶۴	فرودگاه‌ها
۲۶۹	ارتباطات و مخابرات
۲۷۱	انرژی
۲۷۹	روندهای اقتصادی

فصل پنجم: ساختار دفاعی

۲۸۷	کلیات
۲۸۸	سیاست‌های دفاعی و امنیتی و راهبردها
۲۹۷	دیپلماسی‌های دفاعی

عنوان	صفحه
عضویت در ناتو	۳۰۰
استعداد نیروی انسانی	۳۰۵
بودجه دفاعی	۳۰۸
قرارگاه‌های عمده	۳۱۳
ژاندارمری	۵۰۶
فصل دوم: کارد ساحلی	۵۱۵
روند نظامی	۵۲۱

فصل ششم: سرویس‌های اطلاعاتی

کلیات	۵۲۷
سرویس اطلاعات ملی	۵۲۷
سرویس اطلاعات نظامی	۵۴۲
منابع	۵۵۳

پیشگفتار

ترکیه در کنار روسیه، یکی از دو کشوری است که بخشی از آن در قاره آسیا و بخشی در قاره اروپا واقع شده است. این کشور دارای موقعیتی است که پیوند دهنده قاره سبز با قاره کهن است و در حالی که برای مدتی (در طول دوره جنگ سرد) از این موقعیت به نحو مطلوب بهره برداری نکرد، پس از پایان جنگ سرد تلاش نمود ضمن توسعه داخلی، با بهره‌گیری از یک سیاست خارجی فعال و پویا، جایگاه گذشته خود را احیا و یا حداقل به این سمت حرکت کند. این کشور در بخش اول سیاست‌های خود که توسعه داخلی به خصوص توسعه اقتصادی و صنعتی است، موفق شده تا گام‌های موثری بردارد و داده‌های آماري از رشد اقتصادی و صنعتی در این کشور و برخی دیگر از جنبه‌های توسعه، حکایت دارد.

این کشور در حوزه سیاست خارجی نیز با تغییر رویکرد دهه‌های گذشته که اتحاد و پیروی از غرب بوده، سعی کرد سیاست نسبتاً متقنی را پیش گرفته و ضمن حفظ اتحاد با غرب، با قدرت‌های شرقی و کشورهای همسایه نیز همکاری‌ها را در ابعاد مختلف توسعه دهد. دولت ترکیه در پیگیری این سیاست تا اوج گیری خیزش‌های مردمی و اسلامی در منطقه (بیداری اسلامی) موفقیت نسبی به دست آورد اما نتوانست مسیر خود را در این رویکرد ادامه دهد و درگیر اختلافات در منطقه شد بنابراین نگاهی به وضعیت و تحولات این کشور و روندهای مختلف آن ضروری و مفید خواهد بود.

این کشور از یک ارتش قدرتمند و مسلح به عنوان میراث امپراتوری بزرگ عثمانی برخوردار بوده و دومین ارتش بزرگ ناتو را داراست که مسیر مدرنیزاسیون و حرفه‌ای شدن ارتش را طی می‌کند.

ترکیه با دارا بودن بیش از ۹۹ درصد جمعیت مسلمان، تنها خواستگاه بزرگ‌ترین امپراتوری اسلامی دارای جایگاه ویژه‌ای در تاریخ اسلام است و در واقع امپراتوری عثمانی بخاطر تأثیرات قابل توجهی از تاریخ این کشور را به خود اختصاص داده است.

این کشور از جمله همسایگان ایران است که به خصوص طی چند دهه گذشته از مرزهای مشترک امن و با ثباتی با ایران برخوردار بوده که در بین کشورهای جهان کم نظیر است. موقعیت این کشور و تأثیرات آن نقش مهم در منطقه، اهمیت آن را برای جمهوری اسلامی ایران که اولویت را به توسعه روابط و همکاری‌ها با کشورهای همسایه در منطقه قائل است، مضاعف می‌نماید.

در این کتاب تلاش شده تا ترکیه برای محققین فارسی زبان به خصوص محققین گرامی که در زمینه ابعاد مختلف معرفی شود و بر همین مبنا نیز اهم اطلاعات مربوط به آن در شش فصل شامل ساختار جغرافیایی، ساختار سیاسی و سیاست‌ها، ساختار فرهنگی و اجتماعی، ساختار اقتصادی، ساختار دفاعی و نیروهای مسلح و نهایتاً سرویس‌های اطلاعاتی آن به طور مختصر معرفی شده است با این امید که برای مخاطبین محترم به خصوص محققین در این حوزه‌ها مفید واقع شود.

لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر محسن مرادیان که قبلاً با تألیف کتابی تحت همین عنوان، اطلاعات مفیدی را در اختیار مخاطبین قرار داده و از جمله مؤلف در تألیف این کتاب از آن بهره برداری کرده، تشکر نمایم. کتاب مذکور باوجودی که در متون مختصری نگاشته شده اما به نوبه خود حاوی اطلاعات ارزشمندی است که به علت لزوم به روز سازی این اطلاعات، تألیف کتاب جدیدی از سوی ناشر پیشنهاد شد و این کتاب تألیف گردید. همچنین بر خود فرض می‌دانم از فرماندهی محترم مرکز آموزشی و پژوهشی شهید صیاد شیرازی که مشوق من در تألیف این کتاب بودند، قدردانی کنم.

با تشکر

محمد احدی

www.ketab.ir